

Kohtulahendite kogumik

Kohtuasi T-380/17

(avaldamine väljavõtetena)

HeidelbergCement AG
ja
Schwenk Zement KG
versus
Euroopa Komisjon

Üldkohtu (kaheksas koda) 5. oktoobri 2020. aasta otsus

Konkurents – Koondumised – Halli tsemendi turg Horvaatias – Otsus, millega tunnistatakse koondumine siseturuga ja EMP lepinguga kokkusobimatuks – Asjaomased ettevõtjad – Asjaomane turg – Siseturu oluline osa – Koondumise konkurentsimoju hindamine – Kohustused – Kaitseõigused – Osaline suunamine riigisisestele asutustele

1. *Ettevõtjate koondumine – Ühenduse seisukohast oluline koondumine – Hindamiskriteeriumid – Asjaomaste ettevõtjate käive – Asjaomane ettevõtja – Mõiste – Ühisettevõtja poolt kontrolli omandamine äriühingu üle – Emaettevõtjate arvessevõtmine asjaomaste ettevõtjatena – Tingimused – Emaettevõtjad, kes on koondumise tegelikud osalised – Õiguskindluse põhimõtte rikkumine – Puudumine (Nõukogu määrus nr 139/2004, artikli 1 lõige 2; komisjoni teatis 2008/C 95/01, punktid 145–147)*

(vt punktid 98, 99, 105–126, 130–136 ja 149–151)

2. *Euroopa Liidu õigus – Põhimõtted – Õiguskindlus – Liidu õigusnormid – Selguse ja ootuspärasuse nõue – Selliste määratlemata õigusmõistete kasutamine, mida haldusastutus peab tõlgendama ja kohaldama – Lubatavus (Nõukogu määrus nr 139/2004, artikli 1 lõige 2; komisjoni teatis 2008/C 95/01, punktid 145–147)*

(vt punktid 130–136)

3. *Ettevõtjate koondumine – Ühenduse seisukohast oluline koondumine – Hindamiskriteeriumid – Asjaomaste ettevõtjate käive – Asjaomane ettevõtja – Mõiste – Ühisettevõtja poolt kontrolli omandamine äriühingu üle – Emaettevõtjate arvessevõtmine asjaomaste ettevõtjatena – Tingimused – Emaettevõtjad, kes on koondumise tegelikud osalised – Tõendid – Komisjoni kaalutusõigus – Piirid – Konsolideeritud pädevusteatise arvessevõtmine*

(Nõukogu määrus nr 139/2004, artikli 1 lõige 2; komisjoni teatis 2008/C 95/01, punktid 145–147)

(vt punktid 153–160, 167–174, 180, 198, 202–206, 234, 253, 255–258, 260–270 ja 279–281)

4. *Ettevõtjate koondumine – Komisjonipoolne läbivaatamine – Asjaomase turu määratlus – Geograafiline piiritlemine*
(Nõukogu määrus nr 139/2004; komisjoni teatis 97/C 372/03)

(vt punktid 293–343)

5. *Ettevõtjate koondumine – Siseturuga kokkusobivuse hindamine – Turgu valitseva seisundi loomine või tugevdamine, mis märkimisväärselt takistab tõhusat konkurentsi siseturul – Konkurentsi takistamine siseturu olulises osas – Kriteeriumid*
(Nõukogu määrus nr 139/2004, artikli 2 lõige 3)

(vt punktid 347–358)

6. *Ettevõtjate koondumine – Siseturuga kokkusobivuse hindamine – Turgu valitseva seisundi loomine või tugevdamine, mis märkimisväärselt takistab tõhusat konkurentsi siseturul – Koondumise konkurentsivastaste tagajärgede hindamine – Kriteeriumid*
(Nõukogu määrus nr 139/2004, artikli 2 lõige 3)

(vt punktid 366, 405, 431, 450, 499, 524, 528, 568 ja 569)

7. *Ettevõtjate koondumine – Komisjonipoolne läbivaatamine – Asjaomaste ettevõtjate kohustused, mille eesmärk on muuta teatatud tehing siseturuga kokkusobivaks – Kohustused, mis seisnevad juurdepääsu andmises taristule ja võrkudele*
(Nõukogu määrus nr 139/2004; komisjoni teatis 2008/C 267/01, punkt 63)

(vt punktid 580–586)

8. *Ettevõtjate koondumine – Haldusmenetlus – Kaitseõiguste tagamine – Ettevõtjate õigus olla ära kuulatud – Ulatus*
(Nõukogu määrus nr 139/2004)

(vt punktid 633–635; 665–668 ja 693)

9. *Ettevõtjate koondumine – Haldusmenetlus – Vastuväiteteatis – Dokumendid, mis on vastuväiteteatise vastuvõtmise ajal kättesaadavad, kuid mida ei ole selles teatises käsitletud – Lubatavus tõendina – Tingimused*
(Nõukogu määrus nr 139/2004, artikli 18 lõige 1)

(vt punkt 636)

10. *Ettevõtjate koondumine – Haldusmenetlus – Kaitseõiguste tagamine – Toimikuga tutvumine – Keeltekasutuse kord – Nende telefonikõnede protokollid, mis komisjon on teinud asjaomaste ettevõtjate klientide ja konkurentidega – Võimalus tutvuda protokollidega nende algkeeles – Lubatavus*
(Nõukogu määrus nr 139/2004)

(vt punktid 650–664)

11. *Ettevõtjate koondumine – Komisjonipoolne läbivaatamine – Otsus suunata koondumise kontrollimine liikmesriigi pädevatele asutustele – Osaline suunamine, mis piirdub selle mõju hindamisega, mida koondumine avaldab liikmesriigi asjaomastele turgudele – Tagajärjed*
(Nõukogu määrus nr 139/2004, artikli 4 lõige 4)

(vt punktid 684–689)

Kokkuvõte

HeidelbergCement AG ja Schwenk Zement KG (edaspidi koos „hagejad“) teatasid 5. septembril 2016 Euroopa Komisjonile kavandatavast koondumisest, mis seisnes nende ühissettevõtja Duna-Dráva Cement Kft. (edaspidi „DDC“) vahendusel kontrolli omandamises äriühingute Cemex Hungária Építőanyagok Kft. ja Cemex Hrvatska d.d. (edaspidi koos „sihtäriühingud“) üle. Kõik need äriühingud tegutsevad ehitusmaterjalide valdkonnas.

Pärast põhjaliku uurimismenetluse alustamist tunnistas komisjon koondumise siseturuga kokkusobimatuks.¹ Komisjon tõi oma otsuses esile kaalutlused, mis puudutavad eelkõige koondumise olulisust ühenduse seisukohast, asjaomast turgu, koondumise mõju konkurentsile ja koondumise osaliste võetud kohustusi. Selleks et konkreetsemalt tõendada koondumise olulisust ühenduse seisukohast, võttis komisjon arvesse hagejate käivet – mis on Euroopa Liidus enam kui 250 miljonit eurot –, kuna hagejad olid koondumise tegelikud osalised.

Selle otsuse tühistamise nõudes esitatud hagi põhjendamiseks vaidlustasid hagejad muu hulgas hinnangu, mis oli antud teatatud koondumise olulisusele ühenduse seisukohast. Sellega seoses nõuab EÜ ühinemismääruse² artikli 1 lõige 2, et vähemalt kahe asjaomase ettevõtja aastakäive oleks liidus eraldi vähemalt 250 miljonit eurot. Viidates aga hagejate käibe, selleks et tõendada nende ühissettevõtja DDC poolt läbiviidava koondumise olulisust ühenduse seisukohast, eiras komisjon selle sätte kohaldamisala.

Üldkohus jätab hagi rahuldamata ja täpsustab sellega seoses mõistet „asjaomane ettevõtja“, kelle käivet võib arvesse võtta selle tõendamisel, et koondumine on ühenduse seisukohast oluline.

¹ 5. aprilli 2017. aasta otsus C(2017) 1650 final (juhtum M.7878 – HeidelbergCement/Schwenk/Cemex Hungary/Cemex Croatia).

² Nõukogu 20. jaanuari 2004. aasta määrus (EÜ) nr 139/2004 kontrolli kehtestamise kohta ettevõtjate koondumiste üle (ELT 2004, L 24, lk 1) (edaspidi „EÜ ühinemismäärus“).

Üldkohtu hinnang

Üldkohus tuleb meelde, et kuigi EÜ ühinemismääruses ei ole määratletud mõistet „asjaomane ettevõtja“ selle artikli 1 lõike 2 tähenduses, on kõnealust mõistet tõlgendatud komisjoni konsolideeritud pädevusteatis³ punktides 145–147. Vastupidi hagejate väidetele ei ole ei nende punktide, õiguskindluse põhimõtte ega EÜ ühinemismäärusega siiski vastuolus olukord, kus selle hindamisel, kas ühissettevõtja poolt läbiviidav koondumine on ühenduse seisukohast oluline, kvalifitseerib komisjon emattevõtjad asjaomasteks ettevõtjateks, kui nad on koondumise tegelikud osalised.

Selle kohta märgib Üldkohus esiteks, et koondumiste kontrolli tõhususe tagamiseks on vaja arvesse võtta koondumise tegelike osaliste majanduslikku tegelikkust vastavalt igale juhtumile omastele õiguslikele ja faktilistele asjaoludele. Seega on asjaomaste ettevõtjate kindlakstegemine tingimata seotud sellega, kuidas omandamisprotsess on igal üksikjuhul algatatud, korraldatud ja rahastatud.

Mis puudutab konsolideeritud pädevusteatis punkti 147 tõlgendamist, siis täpsustab Üldkohus lisaks, et selles on ette nähtud kaks olukorda, kus emattevõtjaid võib kvalifitseerida asjaomasteks ettevõtjateks selle hindamisel, kas ühissettevõtja poolt läbiviidav koondumine on ühenduse seisukohast oluline. Esimeses olukorras kasutatakse ühissettevõtjat pelgalt vahendina. Teises olukorras on emattevõtjad koondumise tegelikud osalised. Kõnealusel juhul asus komisjon seisukohale, et koondumise näol oli tegemist teise olukorraga.

Teiseks leiab Üldkohus, et ei konsolideeritud pädevusteatis ise ega selle rakendamine komisjoni poolt kõnealuses asjas ei tekitanud mitmeti mõistetavust, mis on vastuolus õiguskindluse põhimõttega. Üldkohus on seisukohal, et konsolideeritud pädevusteatis punktid 145–147 ei anna vastuolulisi signaale küsimuses, kuidas komisjon teeb kindlaks, kes on koondumise asjaomased ettevõtjad. Lisaks võivad koondumise osalised hoolsate ettevõtjatena vajaduse korral kasutada ka nõustajate abi või võtta ühendust komisjoni talitustega, et saada mitteametlikke suuniseid koondumise asjaomaste ettevõtjate kohta.

Kolmandaks täpsustab Üldkohus, et selleks, et hinnata, kas koondumine on ühenduse seisukohast oluline, ei ole vaja, et asjaomased ettevõtjad, kelle käive ületab ettenähtud künniseid, oleksid koondumise ühel ja teisel poolel. EÜ ühinemismääruse artikli 1 lõige 2 nõuab nimelt, et vähemalt kahe asjaomase ettevõtja aastakäive oleks liidus eraldi vähemalt 250 miljonit eurot, mitte et tegemist peab olema omandaja ja sihtäriühinguga.

³ Komisjoni konsolideeritud pädevusteatis, mis käsitleb nõukogu määrust (EÜ) nr 139/2004 kontrolli kehtestamise kohta ettevõtjate koondumiste üle (ELT 2008, C 95, lk 1) (edaspidi „konsolideeritud pädevusteatis“).